

Statens revisionsverks gransknings- och tillsynsplan 2024–2027

Statens revisionsverks gransknings- och tillsynsplan

Enligt 3 § i lagen om Statens revisionsverk (676/2000) grundar sig revisionsarbetet på en granskningsplan som fastställs av revisionsverket. Statens revisionsverk har i dag bekräftat gransknings- och tillsynsplanen för 2024–2027. I planen beskrivs verksamhetens utgångspunkter samt de revisioner, granskningar och centrala tillsyns- och övervakningsåtgärder som ska genomföras under planeringsperioden.

Helsingfors den 21 december 2023

Sami Yläoutinen
Generaldirektör

Jaakko Eskola
Direktör för revisionsenheten

Matti Okko
Direktör för enheten för övervakning och tillsyn

Innehåll

1	Beskrivning av verksamhetsmiljön	4
1.1	Utgångspunkter för verksamheten	4
1.2	Revisions- och tillsynsverksamhetens författningsgrund.....	4
2	Revisionsteman	5
2.1	Varierande revisioner (effektivitetsrevisioner, laglighetsgranskningar och granskningar av finanspolitiken).....	5
2.2	Kontinuerlig revisionsverksamhet (redovisningsrevisioner)	6
3	Rapportering om revisions- och tillsynsverksamheten	7
4	Uppföljning av revisioner 2024–2025	7
5	Övervaknings- och tillsynsverksamhet	8
5.1	Övervakning och granskning av finanspolitiken.....	8
5.2	Behandling av klagomål och anmälningar om missbruk	9
5.3	Upprätthållande av och tillsyn över öppenhetsregistret	9
5.4	Laglighetstillsyn av val- och partifinansieringen	10
	Bilaga 1: Plan för övervakning och granskning av finanspolitiken 2024–2027	11

1 Beskrivning av verksamhetsmiljön

1.1 Utgångspunkter för verksamheten

Statens revisionsverk är det högsta externa revisionsorganet för statsfinanserna. Revisionsverket är en oberoende myndighet som fungerar i anslutning till riksdagen. Revisionsverket beslutar självständigt om planeringen och genomförandet av revisions- och tillsynsverksamheten.

Utgångspunkten för strategin för 2024–2030 är att sköta ämbetsverkets grundläggande uppgifter på ett verkningsfullt och effektivt sätt. I enlighet med vårt strategiska uppdrag tryggar vi en hållbar skötsel av de offentliga finanserna samt en effektiv och öppen statsförvaltning.

Genom revisions- och tillsynsarbetet

- stärker revisionsverket förvaltningens redovisningsskyldighet gentemot riksdagen och allmänheten.
- producerar revisionsverket tillförlitlig och väsentlig revisions- och tillsynsinformation om frågor som är betydelsefulla för statsfinanserna och ekonomihushållningen.
- stödjer revisionsverket en effektiv och lagenlig förvaltning.

Vid revisionsverket grundar sig planeringen av revisionsteman på observation av revisionsområdet. Det innebär att de statliga myndigheternas ekonomihushållning observeras för att konstatera att myndigheterna sköter sin ekonomi ändamålsenligt och effektivt och med iakttagande av lagstiftningen. Dessutom uppmärksammas eventuella dolda risker och problem i skötseln av statsfinanserna. Målet för observationen är att producera användbar information om läget i skötseln av statsfinanserna för att inrikta revisionsverkets resurser och välja revisionsteman. Observationen ordnas så att den täcker de väsentliga delarna av revisionsområdet med tanke på lagenligheten, ändamålsenligheten och effektiviteten.

Revisions- och tillsynsarbetet grundar sig på en gransknings- och tillsynsplan som fastställts av revisionsverket. Till revisionsverkets funktionella oberoende hör att självständigt planera revisionsverksamheten och besluta om verksamhetsätten.

Beskrivningar av revisionslagen, revisionsverksamhetens allmänna mål, resursplaner och kvalitetsledning samt personalens kompetensutvecklingsplaner presenteras i revisionsverkets verksamhets- och ekonomiplan.

1.2 Revisions- och tillsynsverksamhetens författningsgrund

Enligt 1 och 2 § i lagen om Statens revisionsverk (676/2000) har revisionsverket rätt att granska:

- lagligheten och ändamålsenligheten i statsfinanserna, iakttagandet av statsbudgeten samt medelöverföringar mellan Finland och Europeiska gemenskaperna,
- statliga myndigheter, inrättningar, affärsverk, affärsverkskoncerner och fonder,
- bolag där staten har bestämmande inflytande och andra bolag som avses i 19 § i lagen, särskilt med beaktande av statens ägarstyrning,
- lagligheten och ändamålsenligheten i ekonomin i välfärdsområdena och de sammanslutningar och stiftelser som hör till en välfärdsområdeskoncern. Motsvarande granskningsrätt gäller i fråga om statlig finansiering även andra sådana sammanslutningar, stiftelser och inrättningar där ett välfärdsområde tillsammans med ett eller flera välfärdsområden, en eller flera kommuner eller staten har bestämmande inflytande.
- i fråga om den statliga finansieringen lagligheten, ändamålsenligheten och effektiviteten i verksamheten och ekonomin inom Helsingfors stads social- och hälsovård och räddningsväsende och i sammanslutningar där staden har bestämmande inflytande och som inrättats för dessa uppgifter,
- sammanslutningar och juridiska personer som fått medel eller andra ekonomiska understöd eller förmåner av staten, för att utreda om de uppgifter som utgör grund för erhållandet av medel eller andra ekonomiska understöd eller förmåner är riktiga, om de villkor som ställs i beslutet om beviljande har iakttagits och om medlen eller de andra ekonomiska understöden eller förmånerna har använts till det ändamål för vilket de beviljats. Motsvarande granskningsrätt gäller också
 - samfund och andra juridiska personer som av staten fått tillstånd att för ett visst ändamål skaffa medel som ska användas eller fördelas vidare av statliga myndigheter

- kreditinstitut, andra samfund och juridiska personer, som sköter statens betalningsrörelse, för att utreda hur statens betalningsrörelse, användningen av statens medel och statens egendom sköts, och
- till andra hörande medel som disponeras av statliga myndigheter och för vilka staten ansvarar.

Statens revisionsverk övervakar *efterlevnaden av 7 § i den finanspolitiska lagen (869/2012) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den:*

- utfärdandet och iakttagandet av de regler som styr finanspolitiken
- uppställandet och uppfyllelsen av planen för de offentliga finanserna
- efterlevnaden av EU:s stabilitets- och tillväxtpakt samt EU-reglernas lämplighet för Finland
- efterlevnaden av det medelfristiga målet för de offentliga finanserna och den tillhörande korrigeringsmekanismen
- realismen i de ekonomiska makroprognoser som finanspolitiken grundar sig på samt tillförlitligheten i makroprognoserna och prognoserna för de offentliga finanserna.

Statens revisionsverk utövar tillsyn över val- och partifinansieringen, tar emot och publicerar handlingar enligt partilagen och valfinansieringslagen samt säkerställer att de redovisningskyldiga, såsom de registrerade partierna och deras distrikts- och kvinnoorganisationer, samt de som valts och de som utsetts till ersättare vid val redovisar sin finansiering (lagen om kandidaters valfinansiering 273/2009, 10 § och partilagen 10/1969, 9 e §, 9 f § och 11 §).

Revisionsverket är *registeransvarig för öppenhetsregistret*, övervakar att anmälningsskyldigheten fullgörs och lämnar en berättelse till riksdagen om öppenhetsregistrets verksamhet en gång per valperiod (lagen om öppenhetsregistret 430/2023).

2 Revisionsteman

Statens revisionsverks revisionsverksamhet indelas i *kontinuerliga, årligen återkommande revisioner* och *årligen varierande revisioner*. De kontinuerliga revisionerna är redovisningsrevisioner och laglighetsgranskningar i samband med redovisningsrevisionerna. De varierande revisionerna är effektivitetsrevisioner, granskningar av finanspolitiken, laglighetsgranskningar eller kombinationer av dessa, dvs. granskningar med flera revisionsslag. Revisionsverket väljer revisionstema utifrån temats statsfinansiella betydelse och konstaterade risker för effektiviteten eller lagenligheten inom temat.

2.1 Varierande revisioner (effektivitetsrevisioner, laglighetsgranskningar och granskningar av finanspolitiken)

Nya revisionsteman för planeringsperioden 2024–2027 (23)

- Utdragna rättsprocesser
- Stöd för medborgarorganisationernas utvecklingssamarbete
- Bekämpning av korruption
- Försvarsmaktens utvecklingsprogram
- Närståendevård och familjevård för äldre
- Systemet för familjeledigheter och familjecentrens verksamhet
- Mun- och tandvårdens funktion
- Elens leveranssäkerhet och främjande av elsystemets funktion
- Effektiviteten i motionsfrämjandet
- Hållbart främjande av fiskerihushållningen
- Upphandling i anknutna enheter
- Beredskap för cyberhot inom statsförvaltningen
- Icke-digitalt uträttande av ärenden och stöd för digitalt uträttande av ärenden
- Säkerställande av fungerande logistik- och transportkedjor
- Senatkoncernen som administratör av statens lokaler och lokaltjänster
- Ägarstrategier per specialuppgiftsbolag
- Främjande av trafiksäkerheten
- Resultatinformationen i regeringens årsberättelse
- Styring och uppföljning av välfärdsområdena

- Vårdsområdenas upphandling och avtalshandling
- Överföringsanslag
- Rätt till statsunderstöd
- Bedömning av den beslutsbaserade dimensioneringen av finanspolitiken och rapportering om den

Icke påbörjade revisionsteman som inkluderats i granskningsplanen för 2022 (1)

- Investeringsplaneringen och -uppföljningen samt kunskapsunderlaget för investeringslösningarna

Pågående revisionsteman som införts tidigare i granskningsplanen (18)

- Beredning av projekt och reformer som överskrider valperioderna
- Främjande av batterivärdekedjan
- Den statliga finansieringen av yrkeshögskolorna
- Utvärderingsförfarandets funktion i balanseringen av kommunernas ekonomi och tryggheten av tjänsterna
- Investeringsstöd för jordbruk
- Polisens och justitieförvaltningens datasystemprojekt
- Förhindrandet av penningtvätt
- FUI-finansiering nationellt och på EU-nivå
- Centralisering av hälso- och sjukvårdstjänsterna och servicekedjornas funktion
- Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningens finansiering och effektivitet
- Inriktning av ämbetsverkens verksamhet
- Finansieringen av energilösningar för grön övergång
- Tjänster för unga som står utanför arbete och utbildning
- Förverkligandet av resultatstyrningen i förvaltningen stadd i utveckling
- Mentalvårds- och missbrukartjänster för unga i vårdsområdena
- Myndighetsreformen inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde 2019
- Metoder för prognostisering av den offentliga skulden
- Informationsunderlaget för klimat- och energipolitiken

2.2 Kontinuerlig revisionsverksamhet (redovisningsrevisioner)

Vid den årliga redovisningsrevisionen säkerställer revisionsverket att statsbudgeten och de centrala reglerna för skötseln av statsfinanserna iaktas och att rapporteringen ger riktiga och tillräckliga uppgifter av statens och bokföringsenheternas intäkter, kostnader och finansiella ställning.

Redovisningsrevisionen omfattar alla ministerier och bokföringsenheter som enligt lag ska upprätta bokslut. Dessutom omfattar den tre statliga fonder utanför budgeten och statens bokslut. I samband med revisionen av statsbokslutet utvärderas huruvida regeringens årsberättelse innehåller författningensliga rapporter om läget för de statliga och offentliga finanserna samt om verksamhetens resultat.

Redovisningsrevisionen görs både per bokföringsenhet och centraliserat över bokföringsenhetsgränserna. En betydande del av redovisningsrevisionen av de gemensamma processerna för ekonomihushållningen och statens budgetefterslevnad görs centraliserat. Den centraliserade redovisningsrevisionen utgör således en betydande del även av revisionen av bokföringsenheternas bokslut.

Syftet med den bokföringsenhetsspecifika revisionen är att säkerställa riktigheten hos sådana poster och den interna kontrollen av processerna för skötseln av statsfinanserna som inte kan granskas centraliserat. Vid revisionen kan man också beakta olika särdrag i bokföringsenheternas verksamhet och ekonomi.

Revisionsverket genomför dessutom redovisningsrevisioner av Nordiska ministerrådets två institutioner och kommissionen för skydd av Östersjömiljön (HELCOM) samt revision av EU-medel.

Revisionsberättelser över revisionen av statsbokslutet och boksluten för enskilda bokföringsenheter ges under planeringsperioden. Revisionsberättelserna om enskilda bokföringsenheter och statsbokslutet innehåller utlåtanden om följande helheter:

- iakttagande av budgeten (rimlig säkerhet)
- bokslutskalkyler och noter (rimlig säkerhet)
- uppgifter om operativ effektivitet (begränsad säkerhet)
- intern kontroll (begränsad säkerhet)

En revision ska tilldelas resurser och planeras samt genomföras så att ovannämnda utlåtanden kan ges.

3 Rapportering om revisions- och tillsynsverksamheten

Revisionsverket ska med stöd av lagen om Statens revisionsverk (676/2001, 5 §) utarbeta en *granskningsberättelse* över revisionen, som delges för kännedom och för vidtagande av behövliga åtgärder, till revisionsobjektet och det ministerium till vars ansvarsområde revisionsobjektet hör. Dessutom lämnas den för kännedom till riksdagens revisionsutskott och finansministeriet. Revisionsverket kan lämna ut granskningsberättelsen för kännedom även till andra riksdagsutskott, till vars uppgiftsområde revisionstemat hör. Om redovisningsrevision lämnar revisionsverket åtminstone en redovisningsrevisionsberättelse till bokföringsenheterna och ett årssammandrag. Också över statsbokslutet lämnas en redovisningsrevisionsberättelse.

Dessutom lämnar revisionsverket årligen följande *berättelser* till riksdagen:

- *Statens revisionsverks årsberättelse* (lagen om Statens revisionsverk 676/2000, 6 §)
- *särskild berättelse om revisionen av statsbokslutet och regeringens årsberättelse för föregående år* (lagen om Statens revisionsverk 676/2000, 6 §)

Revisionsverket lämnar följande rapporter och berättelser om tillsynsverksamheten:

- *rapport om övervakningen av finanspolitiken* (finanspolitiska lagen 869/2012, 7 §)
- *berättelse om tillsynen över partifinansieringen* (partilagen 10/1969, 9 e §)
- *berättelse om tillsynen över valfinansieringen* (lagen om kandidaters valfinansiering 273/2009, 10 §).
- *berättelse om öppenhetsregistrets verksamhet och om tillsynen av registret* (lagen om öppenhetsregistret 430/2023, 9 §)

Rapporteringen av revisionerna är en sådan interaktion mellan den externa revisorn och det högsta beslutsorganet som avses i internationella revisionsstandarder. Målet för berättelserna till riksdagen är att betjäna riksdagen på bästa möjliga sätt i dess författningensliga uppgifter. Berättelserna till riksdagen lyfter fram de viktigaste observationerna och slutsatserna i revisions- och tillsynsverksamheten med tanke på riksdagsarbetet.

4 Uppföljning av revisioner 2024–2025

Genom uppföljning av revisionerna utreds de åtgärder som revisionsobjekten vidtagit på basis av slutsatserna och rekommendationerna i revisionerna samt revisionsverkets ståndpunkt om huruvida åtgärderna varit tillräckliga för att avhjälpa de brister som observerats i revisionerna. Med undantag av redovisningsrevisionerna görs uppföljning av alla övriga revisioner för vilka en revisionsberättelse har lämnats. Uppföljningen av redovisningsrevisionerna genomförs inom ramen för den årliga redovisningsrevisionen. Uppföljningen fortsätter inte om bristerna har åtgärdats i tillräcklig utsträckning. Om bristerna inte har åtgärdats i tillräcklig utsträckning, kan uppföljningen leda till ett förslag om ny granskning av ämnet. Uppföljningen ger också information för planering av revisionsverksamheten. Resultaten av uppföljningen används dessutom för att bedöma revisionsverksamhetens effektivitet.

Följande revisioner följs upp före utgången av maj 2025.

Revisionsberättelsens namn, nummer och revisionslag	Tidpunkt för färdigställande
Försörjningsberedskapen och tryggheten av den under covid-19-pandemin 10/2021 (flera revisionslag: effektivitetsrevision och laglighetsgranskning)	31.12.2023
Införande av inkomstregistret och registrets inverkan 3/2021 (effektivitetsrevision)	31.12.2023
Verkställande av konkurrenslagen 4/2021 (laglighetsgranskning)	31.12.2023

Finlands internationella klimatfinansiering – Styrning och effektivitet 6/2021 (effektivitetsrevision)	31.12.2023
Budgetekonomins interna medfinansiering som finansieringskälla för verksamheten 15/2021 (laglighetsgranskning)	31.12.2023
Resultaten av studiestödsreformerna på 2010-talet 2/2022 (effektivitetsrevision)	11.4.2024
Det statsfinansiella ramsystemets effektivitet – ramsystemet kan begränsa utgifterna, men även andra parallella finanspolitiska regler behövs 8/2021 (granskning av finanspolitiken)	31.5.2024
Styrning och uppföljning av patient- och klientsäkerheten 7/2021 (effektivitetsrevision)	31.5.2024
Organisationsfusioner 4/2022 (effektivitetsrevision)	31.5.2024
Beredning och verkställande av avvecklingen av flitfällor 14/2021 (effektivitetsrevision)	30.10.2024
Statens pensionssystem och statens ansvar i andra pensionssystem 1/2022 (flera revisionslag: laglighetsgranskning och redovisningsrevision)	1.12.2024
Tillförlitligheten i statistiken över de offentliga finanserna 12/2022 (granskning av finanspolitiken)	1.12.2024
Kompetensutveckling och rekrytering hos staten – Statens styrning 5/2022 (effektivitetsrevision)	1.12.2024
Kompetensutveckling och rekrytering hos staten – Ämbetsverkens verksamhet 6/2022 (effektivitetsrevision)	1.12.2024
Renovering av Olympiastadion 1/2021 (laglighetsgranskning)	31.12.2024
Suomi.fi-tjänsternas nuläge och utveckling 10/2022 (effektivitetsrevision)	31.12.2024
Omvärldsbevakning och framsynsarbete som stöd för det strategiska beslutsfattandet 11/2022 (effektivitetsrevision)	31.1.2025
Verkställandet av planen för återhämtning och resiliens 14/2023 (flera revisionslag: effektivitetsrevision, laglighetsgranskning och redovisningsrevision)	31.3.2025
Hantering av utnyttjandet av forskningsdata i affärsverksamhet inom hälsoindustrin 3/2022 (effektivitetsrevision)	15.4.2025
Understöd som beviljats av penningpelsverksamhetens avkastning – Ändamålsenlighet i förvaltningen och förutsättningar för effektivitet 9/2022 (flera revisionslag: effektivitetsrevision och laglighetsgranskning)	31.5.2025

5 Övervaknings- och tillsynsverksamhet

5.1 Övervakning och granskning av finanspolitiken

Statens revisionsverk övervakar och utvärderar finanspolitiken som det nationella och oberoende finanspolitiska tillsynsorgan som avses i EU:s stabilitetspakt (finanspakten) och EU-lagstiftningen. Bestämmelser om övervakningsuppdraget finns i lagen om statens revisionsverk (676/2000) och i den finanspolitiska lagen (869/2012).

Planen för övervakning och granskning av finanspolitiken presenteras i bilaga 1. Kravet på självständighet i beslutsprocessen inom övervakningen förutsätter att beslut om planen fattas och undertecknas av den direktör som ansvarar för övervakningen av finanspolitiken. I samma plan behandlas dessutom genomförandet av granskningen av finanspolitiken, som stödjer övervakningens syften och organiseras funktionellt så att den genomförs i samband med övervakningen av finanspolitiken. De nya revisionsteman för granskningen av finanspolitiken presenteras också som en del av planen.

5.2 Behandling av klagomål och anmälningar om missbruk

Statens revisionsverk behandlar till verket framställda klagomål som gäller iakttagandet av statsbudgeten, lagligheten vid skötseln av statsfinanserna samt val- och partifinansieringen. Revisionsverket behandlar också myndigheternas anmälningar om missbruk, om vilka föreskrivs i 16 § i lagen om Statens revisionsverk (676/2000). Dessutom ansvarar funktionen Klagomål och anmälningar om missbruk för upprätthållandet av revisionsverkets interna rapporteringskanal och mottagandet av rapporter. I IMS-datasystemet följer revisionsverket också upp missbruk och andra regelstridigheter som anmälts till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

Statens revisionsverk förbereder sig på att behandla klagomål och svara på andra medborgarkontakter i enlighet med de kvantitativa prestationerna under de föregående åren. Dessutom fortsätter utvecklingen av funktionen för klagomål och anmälningar om missbruk med hjälp av extra resurser. Målet är bland annat att göra behandlingsprocesserna för klagomål och anmälningar smidigare och främja utnyttjandet av den information som fås genom verksamheten i omvärldsbevakningen och revisionsverksamheten.

5.3 Upprätthållande av och tillsyn över öppenhetsregistret

Statens revisionsverk är registeransvarig för öppenhetsregistret, som inleder sin verksamhet 2024. Öppenhetsregistret innehåller uppgifter om påverkanskommunikation som utövas i syfte att påverka beslutsfattandet och beslutsberedningen, dvs. lobbning. Syftet med lagen om öppenhetsregistret (430/2023), som träder i kraft 1.1.2024, är att registret ska komplettera Finlands offentlighetslagstiftning och stärka de principer för öppen förvaltning som Finland har förbundit sig till.

Lagen om öppenhetsregistret innehåller bestämmelser om skyldigheten för juridiska personer och enskilda näringsidkare som riktar påverkanskommunikation mot riksdagen och ministerierna och som i form av näringsverksamhet ger rådgivning som anknyter till sådan påverkan att anmäla sin verksamhet till öppenhetsregistret. Juridiska personer eller enskilda näringsidkare ska registrera sig när de inleder långsiktig påverkanskommunikation som bedrivs som näringsverksamhet. Efter registreringen ska aktörerna rapportera om påverkanskommunikation eller rådgivning inom påverkanskommunikation två gånger per år. Från och med början av 2026 ska aktörerna också en gång per år rapportera om de ekonomiska resurser som använts för påverkanskommunikation.

Som registeransvarig för öppenhetsregistret upprätthåller och utvecklar revisionsverket ett elektroniskt register, övervakar att anmälningsskyldigheten fullgörs samt ger råd och handledning till de anmälningsskyldiga i fullgörandet av de lagstadgade skyldigheterna. Revisionsverket tillsätter också en delegation för öppenhetsregistret och rapporterar om öppenhetsregistrets verksamhet med en årsrapport och en berättelse till riksdagen som lämnas en gång per valperiod.

År 2023 tillsatte revisionsverket en delegation i enlighet med 11 § i lagen om öppenhetsregistret med uppgift att följa öppenhetsregistrets verksamhet, ta initiativ till utveckling av verksamheten samt vara ett officiellt samarbetsorgan för intressentgrupperna. Delegationen utarbetar också rekommendationer om god intressebevakningssed. Delegationens huvuduppgift är att engagera intressentgrupperna i verkställandet och uppföljningen av lagen om öppenhetsregistret samt att utveckla en god intressebevakningskultur. Delegationen sammanträder cirka 4–6 gånger per år.

Aktörer som bedriver påverkanskommunikation eller rådgivning inom påverkanskommunikation som näringsverksamhet börjar registrera sig med en registreringsanmälan från och med början av 2024. För anmälningsförfarandet konkurrensutsatte Statens revisionsverk en elektronisk webbtjänst, med hjälp av vilken de redovisningsskyldiga kan uppfylla lagens förpliktelser. Öppenhetsregistret är ett offentligt register och alla rapporterade uppgifter publiceras i tjänsten www.oppenhetsregister.fi, som upprätthålls av revisionsverket. Det elektroniska registret byggs upp stegvis fram till utgången av 2025. Därefter ska revisionsverket upprätthålla och utveckla registrets verksamhet.

Utöver upprätthållandet av webbtjänsten ska revisionsverket utarbeta anvisningar för de anmälningsskyldiga samt tillhandahålla utbildningar och utbildningsinspelningar som fungerar som anvisningar för intressentgrupperna. Målen och tillämpningsområdet för öppenhetsregistret är omfattande och därför ligger fokus i revisionsverkets uppgifter som registeransvarig på handledning och rådgivning. Med omfattande handledning och rådgivning strävar Statens revisionsverk efter att säkerställa att de anmälningsskyldiga fullgör sina skyldigheter. Genom handledning och rådgivning strävar man också efter att förhindra sådana försummelse som har drag av missförstånd, vårdslöshet eller

oavsiktlighet. Parallellt med fokus på handledning och rådgivning har revisionsverket också tilldelats tillräckliga lagstadgade befogenheter att ingripa i olika misstankar om försummelse. Uppgiften som registeransvarig är i detta avseende en mycket naturlig del av revisionsverkets tillsynsuppgifter.

5.4 Laglighetstillsyn av val- och partifinansieringen

Statens revisionsverk utövar tillsyn över valfinansieringen och partifinansieringen. Genom tillsynen kan man förebygga och upptäcka förfaranden som strider mot partilagen och valfinansieringslagen och därmed påverka öppenheten och lagenligheten i parti- och valfinansieringen. Revisionsverkets tillsynsuppgifter grundar sig på 9 e § i partilagen (10/1969) och 10 § i valfinansieringslagen (273/2009).

Revisionsverket ska ta emot handlingar om val- och partifinansieringen från de redovisningsskyldiga och se till att de publiceras utan dröjsmål. Revisionsverket ger anvisningar och informerar de redovisningsskyldiga i rätt tid om deras lagstadgade skyldigheter att lämna in handlingar och uppgifter om finansieringen till revisionsverket.

Revisionsverket övervakar också lagenligheten i valfinansieringen och partifinansieringen. I denna uppgift vidtar revisionsverket kontrollåtgärder för att säkerställa att de begränsningar som nämns i lagstiftningen iakttas. Revisionsverket har ett särskilt informationssystem för dokumentförvaltningen och publiceringen av redovisningar.

De sammanslagna kommunal- och välfärdsområdesvalen 2025 medför merkostnader, eftersom antalet redovisningsskyldiga vid valen uppgår till flera tiotusental. Revisionsverket förbereder sig för uppgiften genom att uppdatera datasystemet för tillsyn över val- och partifinansieringen så att det kan behandla en helt ny typ av val och en stor massa kandidater och redovisningsskyldiga. Dessutom förbereder sig revisionsverket på att ge anvisningar och sköta sina lagstadgade uppgifter utan dröjsmål.

Tillsynsrapporternas innehåll och tidpunkter regleras till väsentliga delar i partilagen och valfinansieringslagen. I rapporteringen lyfter man tydligt fram de observationer man gjort vid tillsynen av efterlevnaden av lagarna eller eventuella brister. I rapporteringen lyfter revisionsverket dessutom fram eventuella behov av att utveckla lagstiftningen.

Revisionsverket rapporterar årligen i mars till riksdagen om resultaten av den laglighetsövervakning som grundar sig på partilagen. Med stöd av valfinansieringslagen lämnas följande rapporter till riksdagen:

- En rapport om presidentvalet 2024 lämnas i september 2024
- En rapport om Europaparlamentsvalet 2024 lämnas i februari 2025
- En rapport om välfärdsområdes- och kommunalvalen 2025 lämnas i december 2025
- År 2026 ordnas inget ordinarie val
- En rapport om riksdagsvalet 2027 lämnas i december 2027.

Bilaga 1: Plan för övervakning och granskning av finanspolitiken 2024–2027

Övervakning av finanspolitiken

Det grundläggande målet för övervakningen av finanspolitiken är att säkerställa att finanspolitiken främjar hållbarheten i de offentliga finanserna och att beredningen av finanspolitiken erbjuder goda förutsättningar för beslutsfattande. Genom övervakningen säkerställs uppställningen av finanspolitiska mål samtidigt som regelefterlevnaden och måluppfyllelsen bedöms. Dessutom verifieras tillförlitligheten i de prognoser som utgör underlag för finanspolitiken. Ett mål är också att främja reglernas transparens och begriplighet. Bestämmelser om oberoende övervakning av finanspolitiken finns i den finanspolitiska lagen (869/2012), statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014) samt i Europeiska unionens stabilitetspakt och de gemensamma principerna för dess korrigeringsmekanism (COM 2012/342), EU:s direktiv om budgetramverk (2011/85/EU) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 473/2013.

Övervakningsarbetet riktas i första hand in på författningsgrundade uppgifter. Övervakningen gör offentliga bedömningar och ställningstaganden om uppfyllelsen av de finanspolitiska målen, regelefterlevnaden, åtgärdernas effekter och tillförlitligheten i finansministeriets prognoser. Den finanspolitiska övervakningens huvudsakliga observationer rapporteras två gånger om året, på våren/försommaren och i slutet av året. Den rapport som publiceras i slutet av året lämnas i form av en berättelse för behandling i riksdagen.

Utöver de regelbundna rapporterna bereder den finanspolitiska övervakningen yttranden till riksdagen enligt vedertagen praxis i samband med behandlingen av planen för de offentliga finanserna och budgetpropositionen för det kommande året. Dessutom deltar den finanspolitiska övervakningen i den finanspolitiska expertdiskussionen t.ex. genom att ordna seminarier samt genom blogg- och forskningspublikationer. I verksamheten utnyttjas expertnätverk. Centrala intressentgrupper är t.ex. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, finansministeriet, Finlands Bank och Statistikcentralen, som också deltar i sammanträdet för expertgruppen för de offentliga finanserna, som revisionsverket ordnar årligen.

År 2024 inleder den finanspolitiska övervakningen ett utredningsarbete där man analyserar de finanspolitiska åtgärder som vidtogs 2020–2022 för att stödja ekonomin till följd av coronapandemin med avseende på inriktningens, tidpunktens och dimensioneringens lämplighet.

Genomförandet av den regelbundna övervakningen under planeringsperioden 2024–2027 påverkas avsevärt av EU:s finanspolitiska regelramverk, som håller på att reformeras, och de ändringar som görs i den nationella finanspolitiska lagstiftningen till följd av reformen. Reformen påverkar både hurdan regelverk övervakningen över efterlevnaden kommer att gälla och övervakningens uppgiftsfält. Det är möjligt att de oberoende övervakarnas lagstadgade uppgifter kommer att öka. Lagstiftningsarbetet som rör reformen pågår fortfarande. Situationen skapar osäkerhet i planeringen av uppgifterna, eftersom undantagsklausulen om det nuvarande regelverket upphör att gälla i början av 2024. Klausulen har tillåtit medlemsländerna att avvika från de finanspolitiska målen i EU:s regelverk. Den finanspolitiska övervakningen förbereder sig på övervakningen över regelefterlevnaden enligt den nya regelramen och anpassar bedömningen av efterlevnaden av EU:s stabilitets- och tillväxtpakt till den rådande situationen.

Den finanspolitiska övervakningen fortsätter att utveckla verksamhetens innehåll och stärka analysmetoderna. Ett centralt långvarigt utvecklingsprojekt, som inleddes 2023, är att bygga upp en övergripande analysram för de offentliga finanserna. Ramen betjänar bland annat övervakningen av efterlevnaden av de finanspolitiska reglerna, bedömningen av om de korrigerande åtgärderna är tillräckliga samt bedömningen av tillförlitligheten i de ekonomiska prognoserna. Målet är att ta i bruk analysramen i sin helhet under 2025 för uppgifter inom den regelbundna bedömningen. Utvecklingsarbetet utförs i växelverkan med inhemska expertinstanser.

Den finanspolitiska övervakningen fortsätter att regelbundet publicera sin alternativa beskrivning av konjunkturläget, dvs. färgdiagrammet över konjunkturläget och samlingsindikatorn som härletts från diagrammet (inkl. prognos), och utnyttja den i den regelbundna rapporteringen. Utvecklingen fortsätter under planeringsperioden 2024–2027 och motsvarande arrangemang utvecklas också för analys av konjunkturläget i andra EU-länder.

Kompetensen hos personalen inom den finanspolitiska övervakningen när det gäller de bedömningsuppgifter som ingår i övervakningen samt den metod- och analysmedelkompetens som är väsentlig för uppgifterna utökas och fördjupas genom revisionsverkets interna utbildningar.

Övervakningen av finanspolitiken har ett aktivt expertsamarbete även i internationella nätverk för oberoende finanspolitiska övervakare (IFI). Aktiva samarbetsnätverk är för närvarande EU IFI-nätverket för EU:s finanspolitiska övervakare, EUNIFI-nätverket som leds av EU-kommissionen, Working Party of PBO and IFIs som leds av OECD samt Baltikums och Nordens gemensamma IFI-nätverk. Internationellt samarbete bedrivs också i viss utsträckning på initiativ av Europeiska centralbankssystemet och European Fiscal Board.

Granskning av finanspolitiken

Granskningen av finanspolitiken ingår i den externa revision som Statens revisionsverk tilldelats som uppgift genom lag. I denna uppgift tillämpas de internationella ISSAI-revisionsstandarderna. Granskningen av finanspolitiken inriktas vanligtvis på finanspolitikens informationsunderlag och styrmedel. Utgångspunkten är att granskningsteman är engångsteman, medan man inom övervakningen av finanspolitiken kontinuerligt följer upp och rapporterar om till stor del etablerade bedömningsområden. Granskningen av finanspolitiken stödjer övervakningen av finanspolitiken så att man på basis av granskningsobservationerna kan lyfta fram sådana ämnen som senare följs upp inom ramen för övervakningen. Å andra sidan kan övervakningsuppgiften kompletteras med granskningar. Revisionsverket leder verksamheten i Fiscal Policy Audit-nätverket, som lyder under kontaktkommittén för externa revisorer inom Europeiska unionen (EU CC), och deltar även i övrigt aktivt i nätverkets arbete.

År 2024 fortsätter tre granskningar av finanspolitiken, som inletts tidigare. Granskningarna hänför sig till funktionen i kommunernas bedömningsförfarande, prognosmetoderna för den offentliga skulden samt klimat- och energipolitikens informationsunderlag. De två första blir klara och publiceras under 2024. Målet för planeringsperioden 2024–2027 är att årligen publicera 1–2 granskningar av finanspolitiken. Uppföljningen fokuserar bland annat på att följa upp hur välfärdsområdenas ekonomiska styrning lyckas. Under 2024 genomförs uppföljning av två granskningar av finanspolitiken: Det statsfinansiella ramsystemets effektivitet (8/2021) och Tillförlitligheten i statistiken över de offentliga finanserna (12/2022).

Som ett nytt revisionstema 2024 inleds en granskning av finanspolitiken som gäller bedömningen av den beslutsbaserade dimensioneringen av finanspolitiken och rapporteringen om den.

Helsingfors den 21 december 2023

Matti Okko
direktör